İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/67-68

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2026/3161
Karar No. 2026/3250
Tarihi: 16.04.2026

●GREV KIRICILIĞI
●GREVE ÇIKAN İŞÇİLERİN İŞ SÖZLEŞMELERİNİN ASKIDA OLDUĞU
●GREVE ÇIKAN İŞÇİLERİN YAPTIKLARI İŞLERİN GEÇİCİ VEYA DAİMİ SURETTE BAŞKA İŞÇİLERE YAPTIRILAMAYACAĞI
●YENİ İŞE ALINAN İŞÇİLERİN GREVDEKİ İŞÇİLERİN YAPTIĞI İŞİ YAPMAK İÇİN İŞE ALINDIĞININ KANITLANAMAMASI

ÖZETİ 6356 sayılı Kanun'un 68/1 hükmünde işverene getirilen yasak, aynı Kanun'un 67. maddesi hükmü gereğince iş sözleşmeleri askıda kalan işçilerin yerine, sürekli ya da geçici olarak başka işçi alamayacağı veya başkalarını çalıştıramayacağına ilişkindir. 6356 sayılı Kanun'un 67/1 hükmüne göre de "Kanuni greve katılan, greve katılmayan veya katılmaktan vazgeçip de grev nedeniyle çalıştırılamayan ve kanuni lokavta maruz kalan işçilerin iş sözleşmeleri grev ve lokavt süresince askıda kalır."
Mahkemece 07.03.2024 ilâ 01.04.2024 tarihleri arasındaki dönemde, 13 işçinin işten ayrıldığı, aynı dönemde 55 işçinin işe alındığı gerekçesiyle dava kabul edilmiş ise de karar dosya içeriğine uygun düşmemektedir.
Dosya kapsamındaki Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre belirtilen dönemde iş sözleşmesi sona eren işçi sayısı ile işe yeni alınan işçi sayısının örtüştüğü görülmektedir. Diğer taraftan, kanuni greve katılan işçilerin yerine yeni işçi alınması suretiyle 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesinin ihlâl edildiği de kanıtlanamamıştır.

İlk Derece Mahkemesince bozmaya uyularak verilen karar; davalı Abalıoğlu Lezita Gıda Sanayi AŞ (Abalıoğlu Şirketi) vekilince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; toplu görüşme aşamasında süreçlerin tamamlanması üzerine davalı işverenlikte 06.02.2024 tarihinde yasal grev kararı alındığını, bir ay süresince her türlü görüşme gayretlerine olumlu cevap alınamayınca müvekkili Sendika tarafından yasal grevin 07.03.2024 tarihinde başlanmasına karar verildiğini ve işyerinde grevin fiilen uygulanmasına başlandığını, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 68. maddesine aykırı olarak davalı işverenlik tarafından greve çıkan işçilerin yerine çalıştırılmak üzere 483 işçinin işe alındığını tespit ettiklerini, durumun Bakanlığa yazılı ve sözlü olarak iletilmesine karşılık davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Bakanlık) tarafından hiçbir işlem yapılmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle 2023 yılı Aralık ayından, işbu davanın açıldığı tarihe kadar işe başlatılan işçilerin 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesi düzenlemesine aykırı olarak grevci işçilerin işlerinde çalıştırılmak üzere işe alınmaları sebebiyle işyerinde çalıştırılmalarının yasak olduğunun tespiti ile muarazanın menine, yasal grevi kırmak için hukuka aykırı olarak işe alınan işçilerin grevin uygulandığı süre içinde işyerine girişlerinin yasaklanmasına, davalı işverenliğin grevci işçilerin yerine yeni işçi almasının yasaklanmasına karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı Abalıoğlu Şirketi vekili cevap dilekçesinde; davacının sonuç ve istek kısmında yazılı taleplerinin 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na aykırı olup yasal dayanağı olmayan taleplerin reddi gerektiğini, Kanun'da, işçilerin çalışma hürriyetinin kısıtlanmasına, iş sözleşmelerinin Mahkeme kararıyla feshine dair bir hüküm bulunmadığını, davacı Sendikanın 07.03.2024 tarihinde grevin fiilen uygulanmasına geçtiğini, anılan tarih itibarıyla 4 birim işyerinde toplam 2.298 işçinin çalışmakta olup (tüm birimlerde toplam 3.101 çalışan) grev çağrısına 168 işçi hariç, işçiler tarafından destek verilmediğini, müvekkili Şirketin üretimini ve iş akışını etkilemeyen etkisiz bir grevin kâğıt üstünde devam ettiğini, 07.03.2024 tarihinden evvel işe giren çalışanların çekişme konusu olamayacağını, 07.03.2024 tarihinden sonra alınan çalışanların ise bu tarihten sonra işten ayrılan veya iş sözleşmesi feshedilen çalışanların yerine alınmış olup greve çıkanların yerine alınmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

2. Davalı Bakanlık vekili cevap dilekçesinde; müvekkili yönünden işbu davanın öncelikle husumet yönünden reddi gerektiğini, bahsi geçen işçilerin büyük bölümünün grev tarihinden önce işe alındığının açıkça görüldüğünü, Kanun'un

grev sürecinde greve katılmayacak işçilerden ölen, kendi isteği ile ayrılan veya iş sözleşmesi işveren tarafından haklı sebeple feshedilen işçilerin yerine yeni işçi alınmasına izin verdiğini, müvekkili tarafından konuyla ilgili yapılması gereken tüm işlemlerin titizlikle yapıldığını ve takip edildiğini, iddiaların yerinde olmadığını belirterek ve dilekçesinde yazılı diğer sebeplerle davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 05.11.2024 tarihli kararı ile; davalı işveren tarafından 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesine aykırı davranıldığı, grevin uygulanmaya başlandığı 07.03.2024 tarihinden dava tarihi olan 01.04.2024 tarihine kadar kendi isteği ile ayrılan, deneme süresi sonunda iş sözleşmesi sona eren ve işveren tarafından iş sözleşmesi haklı nedenle feshedilen 13 işçi yerine kararın gerekçe kısmında isimleri yazılan 55 işçinin işe alındığı gerekçesiyle "Açılan davanın KISMEN KABULÜNE; Davalı işverenliğe ait iş yerinde greve çıkan işçilerin işlerinde çalıştırılmak üzere 07/03/2024 tarihinden dava tarihine kadar işe başlatılan ve SGK Kemalpaşa İlçe Müdürlüğü'nün vermiş olduğu listede görülen işçilerin 6356 Sayılı Kanunun 68. Maddesi düzenlemesine aykırı olarak grevci işçilerin işlerinde çalıştırılmak üzere işe alınmaları sebebi ile iş yerinde çalıştırılmalarının yasak olduğunun tespiti ile murazzanın mennine. Fazlaya ilişkin talebin Reddine. Yasal grevi kırmak için 6356 /68.maddeye aykırı olarak işe alınan işçilerin grevin uygulandığı süre içinde iş yerine girmelerinin yasaklanmasına. Davalı işverenlik tarafından grevci işçilerinin yerine yeni işçi alınmasının yasaklanmasına ..." karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin 05.11.2024 tarihli kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesinin 28.04.2025 tarihli kararı ile; başvurularının esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

Bölge Adliye Mahkemesinin 28.04.2025 tarihli kararının süresi içinde taraf vekillerince temyiz edilmesi üzerine Dairece, davacı vekilinin tüm, davalılar vekillerinin sair temyiz itirazlarının reddine karar verildikten sonra Mahkemece; grevci işçilerin yapmış oldukları işin nitelikleri ile grev süresince işe yeni alınan işçilerin yapmış oldukları işlerin niteliklerinin saptanması, gerekli araştırma ile denetime elverişli ve somut tespitler yapılmak suretiyle greve katılan işçilerin yerine yeni işçi alınıp alınmadığının belirlenmesi gerektiği, Bakanlık yönünden pasif husumet yokluğu sebebiyle davanın reddine karar verilmesi gerektiği gerekçesiyle kararın bozulmasına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; bozma kararına uyulduğu belirtildikten sonra işyerinden kendi isteği ile ayrılan 13 işçinin yerine 55 işçinin alındığı, bu işçilerin beden ve kesimhane işçileri olarak

kesimhane kısmında grevci işçilerin yerine çalıştırıldığı gerekçesiyle davalı işveren yönünden davanın kabulüne, davalı Bakanlık yönünden açılan davanın husumet nedeniyle reddine karar verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı Abalıoğlu Şirketi vekili; cevap dilekçesinde belirttiği sebeplerle kararın bozulmasını talep etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davalı işveren tarafından grev kırıcı eylemlerde bulunulup bulunulmadığına ilişkindir.

6356 sayılı Kanun'un "İşçi alma ve başka işe girme yasağı" kenar başlıklı 68. maddesi şöyledir:

"(1) İşveren, kanuni bir grev veya lokavt süresince, 67 nci madde hükmü gereğince iş sözleşmeleri askıda kalan işçilerin yerine, sürekli ya da geçici olarak başka işçi alamaz veya başkalarını çalıştıramaz. Ancak greve katılamayacak ve lokavta maruz bırakılamayacak işçilerden, ölen, kendi isteği ile ayrılan veya iş sözleşmesi işveren tarafından haklı nedenle feshedilenlerin yerine yeni işçi alınabilir. İşverenin bu yasağa aykırı hareketi, taraf sendikanın yazılı başvurusu hâlinde görevli makamca denetlenir.

(2) Greve katılmayan veya katılmaktan vazgeçen işçiler, ancak kendi işlerinde çalıştırılabilir. Bu işçilere, greve katılan işçilerin işleri yaptırılamaz.

(3) Kanuni bir grev ve lokavt dolayısıyla iş sözleşmeleri askıda kalan işçiler, grev veya lokavt süresince başka bir işverenin yanında çalışamaz. Aksi hâlde işçinin iş sözleşmesi işverence haklı nedenle feshedilebilir. Ancak kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan işçiler, kanuni haftalık çalışma süresini tamamlayacak süreyi aşmamak üzere başka bir işverenin işyerinde çalışabilir."

Bozma kararında belirtildiği üzere 6356 sayılı Kanun'un 68/1 hükmünde işverene getirilen yasak, aynı Kanun'un 67. maddesi hükmü gereğince iş sözleşmeleri askıda kalan işçilerin yerine, sürekli ya da geçici olarak başka işçi alamayacağı veya başkalarını çalıştıramayacağına ilişkindir. 6356 sayılı Kanun'un 67/1 hükmüne göre de "Kanuni greve katılan, greve katılmayan veya katılmaktan vazgeçip de grev nedeniyle çalıştırılamayan ve kanuni lokavta maruz kalan işçilerin iş sözleşmeleri grev ve lokavt süresince askıda kalır."

Mahkemece 07.03.2024 ilâ 01.04.2024 tarihleri arasındaki dönemde, 13 işçinin işten ayrıldığı, aynı dönemde 55 işçinin işe alındığı gerekçesiyle dava kabul edilmiş ise de karar dosya içeriğine uygun düşmemektedir.

Dosya kapsamındaki Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarına göre belirtilen dönemde iş sözleşmesi sona eren işçi sayısı ile işe yeni alınan işçi sayısının örtüştüğü görülmektedir. Diğer taraftan, kanuni greve katılan işçilerin yerine yeni işçi alınması suretiyle 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesinin ihlâl edildiği de kanıtlanamamıştır.

Nitekim aynı uyuşmazlık konusuna ilişkin olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Kurulunca düzenlenen 22.03.2024 tarihli rapor ile de, 07.03.2024 ilâ 07.05.2024 tarihleri arasındaki dönemde 148 işçinin işten ayrıldığı, aynı dönemde 94 işçinin işe alındığı, 6356 sayılı Kanun'un 68. maddesine aykırılık teşkil eden herhangi bir bulguya rastlanmadığı tespit edilmiştir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgular karşısında, Mahkemece davalı Abalıoğlu Şirketi yönünden davanın reddine karar verilmesi gerekirken, eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm tesisi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,

16.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.